

TARTU MAAKONNA
RAHVARAAMATUKOGUDE
2024. AASTA TEGEVUSE ARUANNE

Kõrveküla 2025

Sisukord

1	Aasta lühikokkuvõte.....	3
2	Juhtimine ja personal.....	4
3	Hoone ja ruum. Ligipääsetavus. Innovatsioon	9
4	Kogude kujundamine	13
5	Lugejateenindus ja raamatukoguteenused.....	16
6	Raamatukogu turundus.....	23
7	Eesmärgid tulevaks aastaks	24

1 Aasta lühikokkuvõte

1.1 Millised olid aruandeaasta tähtsündmused?

Kastre valla raamatukogud korraldasid XXI Tartumaa lasteraamatupäeva “Minu unistuste puhkus”; Elva Linnaraamatukogu jalutuskäigud raamatukoguhoidjaga tunnistati Tartumaa Õpiteoks 2024; Peipsiääre valla raamatukogude dialoogiõhtu „Dialoogi loomine ja sildade ehitamine kogukonnas Tartu 2024 raames; Raamatukogu ratastel: Festival Eesti Kirjanik 2024; Kodulooteemaline matk Alatskivil, mis käsitles vanausuliste ajalugu ja eestlaste väljarändamist üle Peipsi Oudovasse ning Krimmi ja sealse elu-olu tutvustust; Tartumaa raamatukogutöötajate kogemusreis Smiltene, Ulbroka ja Ogre raamatukogudesse.

1.2 Millised olid tegevused teema-aastatel?

Peipsiääre valla raamatukogude dialoogiõhtu „Dialoogi loomine ja sildade ehitamine kogukonnas Tartu 2024 raames; Kodulooteemaline matk Alatskivil, mis käsitles vanausuliste ajalugu ja eestlaste väljarändamist üle Peipsi Oudovasse ning Krimmi ja sealse elu-olu tutvustust; Tartumaa raamatukogutöötajate kogemusreis Smiltene, Ulbroka ja Ogre raamatukogudesse. Võõpste raamatukogus näitus „Uurali rahvaste pühapaigad” koostöös Fenno-Ugria MTÜga.

1.3 Millised olid uued märkimisväärsed tegevused ja teenused?

Elva vallas alustati Rõngu, Aakre ,Puhja, Rannu ja Konguta raamatukogudes laenutus- ja tagastuskapi teenusega. Elva Linnaraamatukogus avatud helikindel kabiin kaugtöö tegemiseks. Muuseumipiletite laenutus Peipsiääre valla raamatukogudes ja Lähte Ühisraamatukogus. Tõrvandi Raamatukogule ja selle harukogudele valmis uus ühine lähiajal kasutajatele avanev koduleht. Vedu ja Võõpste raamatukogude olulisemaks uueks teenuseks oli aasta algul raamatute tagastuskasti teenuse avamine.

1.4 Kas aruandeaastaks seatud eesmärgid täideti?

Aruande aastal seatud üldeesmärgid täideti.

1.5 Üle-eestilise rahulolu-uuringu rahuloluindeks

Tartumaal vastajaid kokku 1456, hinnangute summa 14337, rahuloluindeks 9,845

Vastajad olid positiivselt meelestatud, kiideti nii raamatute valikut, hubaseid raamatukogude ruume, lapsesõbralikku keskkonda, korraldatavaid kirjandussündmusi, raamatukapi teenuse võimalust. Kõige rohkem kiidusõnu said raamatukoguhoidjad: tunnustati suhtlemisoskust, kirjanduse tundmist ja soovitamist, empaatiavõimet, rõõmsat meelt, abivalmidust, kohalike olude tundmist.

2 Juhtimine ja personal

Maakonna nimi	1. Elanike arv	2.1 Registrikoodiga raamatukogude arv	2.2 Keskraamatukogude arv	2.3 Haruraamatukogude arv	2.4 Rändraamatukogude arv	2.Kokku (2.2+2.3+2.4)	3.Teeninduspunktid e arv
2023	62426	24	8	23	0	31	2
2024	63585	24	8	23	0	31*	2

- Kokku Tartumaal raamatukogusid 45

2.1 Juhtimine

2.1.1 Muudatused raamatukoguvõrgus

Muudatusi raamatukogude võrgus aruandeaastal ei toimunud.

2.1.2 Rahvaraamatukogu nõukogu

Peipsiääre Valla Keskraamatukogu nõukogu on kinnitatud 7 liikmelisena. Peale piirkonna lugejate esindajate kuulub sinna üks vallavalitsuse ja üks volikogu esindaja. 2024. aastal käis nõukogu koos ühel korral. Päevakorras oli ülevaade raamatukogu tegevustest 2024. aastal ja Koosa Raamatukogu-Peipsiääre Valla Keskraamatukogu Arengukava 2025-2029.

Tartu vallas muudeti Kõrveküla raamatukogu nõukogu koosseis, toimus kaks koosolekut, kus räägiti raamatukogu eesmärkidest ja tegevusest.

Elva valla nõukogu aitas ette valmistada Tubli Lugeja tänuüritust. Raamatukogu nõukogu esindab raamatukogusid vallavalitsuse- ja volikogu istungitel. Koos käiakse 2 korda aastas. Kohal on ka kõik raamatukogude juhid. Arutatakse probleeme ja edasisi eesmärke ja koostöö võimalusi.

Nõo raamatukogus vahetus üks nõukogu liige, raamatukogu nõukogu liikmed tegid ettepanekuid loodavasse raamatukogu arengukavasse.

Kambja valla nõukogul toimus kaks koosolekut Tõrvandi raamatukogus. Konsulteriti raamatukogu arengukava koostamise ja raamatuaasta tähistamise plaanide osas.

2.1.3 Rahvaraamatukogu arengukava

Kastre valla raamatukogudel (Järvselja, Melliste, Roiu, Võnnu, Võõpste) on 2024. aastast kehtiv ja avaldatud arengukava aastateks 2024-2027. Arengukava koostasid raamatukoguhoidjad, abiks oli rahvaraamatukogude strateegiaprogrammi “21. sajandi raamatukogud Tartumaal” läbimine. Link arengukavale:

<https://www.riigiteataja.ee/aktiilisa/4111/0202/4003/lisa.pdf#>

Elva valla raamatukogude arengukava on koostamisel. Elva valla arengukava 2025-2030 ja eelarvestrateegia 2025-2028 <https://atp.amphora.ee/elvavv/index.aspx?itm=827677>

Tõrvandi Raamatukogu arengukava aastateks 2025-2028 on koostatud ja vastuvõtmisel.

Nõo raamatukogul hetkel kehtiv arengukava puudub. Raamatukogu arengukava on valmimisjärgus ja ootab raamatukogu nõukogu heakskiitu. Nõo vallal on kinnitatud haridus- ja kultuurivaldkonna arengukava, milles on muuhulgas välja toodud ka mõned raamatukogu tegevussuunad.

Peipsiääre valla raamatukogude koostöös valmis ühine arengukava: Koosa Raamatukogu-
Peipsiääre Keskraamatukogu arengukava 2025-2029

<https://www.riigiteataja.ee/akt/417012025017>

Tartu valla raamatukogudel arengukava puudub, kavas koostamist alustada 2026. aastal. Tartu valla 2020-2030 arengukava:

<https://gis.tartuvald.ee/portal/apps/storymaps/collections/a31f4826d7974169a6854b73051b8cf6?item=5>

2.2 Eelarve

Põhieelarve	Seisuga 31.12.23 €	Seisuga 31.12.24 €	Muutus %
Eelarve kokku	1929,862	2017,305	+ 4,335
Tööjõukulu*	1192,742	1260,705	+ 5,391
Komplekteerimiskulu	357,631	363,552	+ 1,629
sh KOV-ilt	215,984	226,941	+4,828
sh riigilt	126,437	128,783	+1,822
sh KuM-ilt	126,437	128,783	+1,822
Investeeringukulu**	58,202	65,34	+10,92
sh KOV-ilt	38,202	37,994	-0,54
sh riigilt	20,00	27,346	+26,863
sh KuM-ilt	20,00	27,346	+26,863
Infotehnoloogiakulu	51,75	46,16	-12,110

*Tööjõukulu koosneb palkadest, preemiatest, hüvitistest ja muudest rahalistest väljamaksetest personalile koos sinna juurde kuuluvate maksudega.

**Investeeringukulu alla kuuluvad kulud sõltuvad KOV-ist ja tema investeeringuid reguleerivatest dokumentidest.

2.2.1 Raamatukogude projektid

Projekti nimi	Toetuse allikas	Projekti periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus	Staatuse (lõpetatud, käimasolev vms)
Tartumaa raamatukoguhoidjad	“Rahvaraamatukogude arendusprojektid	09.10.2023. -	2155,00	6583.50	lõpetatud

keskkonnateadlikkuse tõstmise kogemusreisil Leevaku, Smiltene, Ulbroka ja Ogre raamatukogudesse	2024 (määruse § 3 lõike 1 punktides 1-4 nimetatud koolitustegevused)	07.06.2024			
Vaikusekabiini soetamine Elva Linnaraamatukogule	KuM kiirendi	Novembris 2023-aprill 2024	4770.00	9259.-	Lõpetatud
Elva Linnaraamatukogu perepäev	Eesti Kultuurkapitali Tartumaa ekspertgrupp		200.00	967.-	Lõpetatud
XXI Tartumaa lasteraamatupäeva "Minu unistuste puhkus" korraldamine Melliste rk.	Eesti Kultuurkapitali Tartumaa ekspertgrupp		505.00	1115.00	Lõpetatud
Lugemisrännaku tänuürituse korraldamine ja laste suvelugemise bingo lõpetamine	Eesti Kultuurkapitali Tartumaa ekspertgrupp		600.00	1038.00	Lõpetatud
Lastekirjanik Aidi Valliku esinemine Nõo raamatukogus	Eesti Kultuurkapital	2.04.25-1.06.25	189,00	389	Käimasolev
Külas on Inga Lunge Tõrvandi rk.	Eesti Kultuurkapital	aprill	200.00	462.20	Lõpetatud
Kohtumine lastekirjanikuga	KULKA	21.08.-20.11.24	0	300	Lõpetatud
Kõokõnõ, mis sa kõnõlõd	Eesti Kultuurkapital		300,00	808	lõpetatud
Kõokõnõ...	Tartumaa Ekspertgrupp		200,00		lõpetatud
Kohtumine Urmas Vadiga	KULKA	10.02.-31.05.2024	250,00	300	Lõpetatud
Generaatorivalmiduse loomine ja generaatori soetamine Võõpste	KÜSK Innovatsioonifond 2024	15.10.2024-31.05.2025	4084,25	4084,25	Rahastatud

külakeskusele						
Telkide ja laudadepinkide soetamine Vööpste Pereklubile „Noorus”	KOP 2024	sügisvoor	2.10.2024-2.10.2025	3366,00	3740	Rahastatud
Ühised üritused liidavad kogukonda	KOP 2024	kevadvoor	1.04.2024-1.04.2025	1480,00	1674	Käimas
Tegevustoetus Vööpste Pereklubile Noorus 2024	Kastre vald		20.10.2023-31.12.2024	1500,00	1722	Lõpetatud
Tegevustoetus Vööpste Pereklubile Noorus 2025	Kastre vald		20.10.2024-20.31.12.2025	2500,00	2710	Rahastatud

Olulisemate projektide toel saadi parendada raamatukogude ruume, teenuseid, korraldada koolitusi ja sündmusi.

2.3 Personal

Töötajate arv	Täidetud töökohtade arv (FTE)
72	59,1

2.3.1 Olulisemad muudatused personali korralduses

Nõo raamatukogu kauaaegne raamatukoguhoidja siirdus pensionile, tema asemele asus tööle uus töötaja. Lohkva raamatukogus lahkus töölt 0,5 koormusega töötaja ja asemele asus uus sama koormusega töötaja. Rõngu raamatukogus vahetus direktor. Alates 01.03.2025 vahetus Pala raamatukogus töötaja seoses eelmise töötaja pensionile jäämisega.

2.3.2 Erialahariduse ja kutse omandamine

Raamatukoguhoidja kutse omandas 1 töötaja. Kutse omandamist alustas 3 raamatukoguhoidjat.

Aruandeaasta jooksul ülikoolis kraadi ei omandatud.

2.3.3 Täienduskoolitused

Koolitusteema	Koolituste arv
Juhtimine, sh projektijuhtimine	15
Raamatukogutöö kvantitatiivne ja kvalitatiivne hindamine, sh statistika ja uuringud	9
Meeskonnatöö ja koostööoskused	13
Isikuandmete kaitse ja autoriõigused	3
Kogude kujundamine ja haldamine	77
Teenuste pakkumine ja arendus	84
Klienditeenindus	25

Ligipääsetavuse tagamine ning erivajadustega või puuetega inimeste teenindus	2
Digi- ja meediapädevused	54
Koolituste ja ürituste korraldamine, sh koolitamine	5
Kultuur ja kirjandus	99
Muu (nimetada)	21

Maakonna raamatukogu poolt korraldatud:

Teenuste pakkumine ja arendus:

Ülle Talihärm - rahvaraamatukogude seaduse eelnõu.

Kogemusreis Smiltene, Ulbroka ja Ogre raamatukogudesse.

Aastalõpu koolituspäev Luunja valla raamatukogudes, tutvumine teenuste korraldusega.

Digi- ja meediapädevused:

Kogukonna fotoarhiivi korrastamine ja digitaliseerimine, TÜ

Kristiin Meos- kultuuripärandi digiteerimisest.

Kultuur ja kirjandus:

“Painajad, libahundid ja kaitseinglid: kogemuslugudest raamatuillustratsioonideni”- Reet Hiimäe.

Kohtumine kirjanik Indrek Harglaga.

Evelin Arust - Läti kirjandus eesti keeles.

Sõnaränd 2024, kohtumine kirjanike Kätlin Kaldmaa, Veronika Kivisilla ja Kai Arrakuga.

Eesti Lastekirjanduse Keskuse erialapäev.

Muude koolituste teemad raamatukogudes:

MTÜ Tartumaa raamatukogude senioritöö õppepäevad.

Kogempäevad Tartu ja Kastre valla raamatukogutöötajatega.

Õppereisid Harjumaa, Tallinna ja Jõgevamaa raamatukogudesse.

Tuleohutuse koolitus Kambja valla raamatukogudele, raamatupidamisprogramm VeRa infopäevad jne.

3 Hoone ja ruum. Ligipääsetavus. Innovatsioon

3.1 Hoone ja ruum

Tartumaa 45 raamatukogust 12 toimusid ruumide, soojustuse ja valgustuse parendamised. Väiksemaid või suuremaid remonditöid vajavad 11 raamatukogu.

Teostatud tööd 2024.a.

Elva valla Elva Linnaraamatukogus toimus kaminaruumi värskendusremont. Teedla raamatukogu ühes ruumis toimus remont, vahetati lagi ja põrand ning värviti seinad.

Peipsiääre valla Välgi raamatukogu hoones vahetati maaküttepump välja ja Lümati raamatukogu sai õhksoojuspumba. Vara ja Pala raamatukogus vahetati valgustus välja.

Luunja valla keskraamatukogu Lohkvas sai väga oodatud ruumide laienduse ja värskendusremondi.

Kastre vallas remonditi Melliste raamatukogu ja noortekeskuse ühine terrass ja kivisillutis. Roiu raamatukogule osteti kaks õhksoojuspumpa, tagamaks normaalne soojus ruumides. Võnnu raamatukogus remonditud ja sisustatud üks tühjalt seisnud ruum. Sellega said keskmises ja vanemas koolieas õpilased endale oma toa. Järvelja raamatukogus algas ahju remont. Võõpste raamatukogu majas taastatud kolm välisust ning remonditud välistrepp.

Tartu valla Äksi raamatukogus kaasajastati avariivalgustus.

Kambja valla Kuuste haruraamatukogu sai maja seinale tähelepanu tõmbava ja märgatavust suurendava välissildi.

Remondivajadused:

Elva Linnaraamatukogu vajaks üldist värskendusremonti, eriti lasteosakond mis vajaks kaasajastamist. Uut lastepärast mööblit (riiulid, toolid). Ulila harukogus vajalik akende soojapidavuse taastamine. Valguta haruraamatukogus vajaks remonti esik.

Kambja valla Külitse kogukond alustas raamatukogule müügis olevasse endisesse kauplusehoonesse suuremate ruumide idee plaaniga.

Kastre valla Võõpste raamatukogu trepikoja remont.

Nõo valla Luke haruraamatukogu maja fassaad ja korsten vajavad remonti. Nõgiaru raamatukogu vajaks avaramaid ruume ning uusi raamaturiiuleid. Nõo raamatukogu vajaks valgustuslahenduse uuendamist.

Peipsiääre valla Lümati harukogus ruumid vajavad kaasajastamist või uute ruumide kasutuselevõttu, omavalitsusel on remondiplaanid olemas. Välgi haruraamatukogu vajab suveperioodil konditsioneerid.

Tartu valla Maarja-Magdaleena raamatukogu ruumide sisekliimaga ei saa rahul olla, kuna suvekuudel võib temperatuur tõusta üle kolmekümne kraadi ja talvel langeda 10 kraadini.

3.2 Ligipääsetavus

3.2.1 Ligipääs raamatukogude ruumidele ja teenustele

Ligipääsetavuse aspektid	Mitmes raamatukogus?
Raamatukogu kodulehel on toodud vajalik info erivajadustega inimestele pakutavate võimaluste ning ruumide kohta	8
Raamatukogu kodulehel on info Pimedate raamatukogu ja selle võimaluste kohta	3
Raamatukokku on paigaldatud taktilised tähised	1
Raamatukogu pakub regulaarselt koduteenindust	40
Raamatukogusse pääseb mugavalt ilma kõrvalise abita ka ratastoolis, piiratud liikumisvõimega või lapsevankriga külastaja	20
Ratastoolis, piiratud liikumisvõimega või lapsevankriga külastajad pääsevad ilma kõrvaliseabita mugavalt kõikidesse raamatukogu ruumidesse	14
Raamatukogus on nõutele vastav invatualett	13
Raamatukogu juures on invaparkimiskohad või invatranspordile on muul viisil tagatud parkimisvõimalus	28
Kuuldeaparaadi kasutajal on raamatukogus võimalik kasutada silmusvõimendit	0
Raamatukogu lahtiolekuajad arvestavad ühistranspordigraafikutega	37
Raamatukogu on avatud vähemalt ühel nädalavahetuse päeval	10
Muu (nimetada) Cleveroni raamatukapp	9

3.2.2 Koduteenindus

Koduteeninduse teenused	Kordade arv	Kasutajate arv
Väljaannete laenutus	899	94
Kasutajakoolitus	18	40
Digipädevuste alane nõustamine	49	20
Muu: heliraamatute tellimine	24	1

Raamatukogud pakuvad koduteeninduse võimalusi, aga väga suurt huvi ei ole.

3.2.3 Teenused teistele asutustele

Teenused teistele asutustele	Kordade arv	Osavõtjate arv
	523	5973

Raamatukogud pakutavad teenuseid koolidele, lasteaedadele, noortekeskustele, hooldekodudele, kultuurimajadele, õpilasmalevatele, korteriühistutele, küla- ja naisseltsidele, valimiskomisjonidele. Teemad: teematunnid, muinasjutuhommikud, töötoad, üritused, erinevad näitused. Teenused aitavad tugevdada koostööd raamatukogu ja teiste piirkonna asutuste vahel.

3.3 Innovatsioon

3.3.1 Raamatukogude pakutavad/kasutatavad innovaatilised/infotehnoloogilised võimalused

Innovaatilised/infotehnoloogilised lahendused	Mitmes raamatukogus?
Raamatukogusüsteem URRAM	45
Raamatukogusüsteem RIKS	0
Raamatukogusüsteem Sierra	0
Raamatuid saab laenutada igal ajal laenutuskapi kaudu	11
Raamatuid saab tagastada igal ajal tagastuskasti, tagastusluugi või laenutuskapi kaudu	36
Raamatukogus on iseteeninduslahendused (laenutusautomaadid)	0
Raamatukogu pakub avatud raamatukogu teenust (24/7)	0
Raamatukogu pakub kasutajatele kaugtöökohta/individuaaltööruumi	13
Raamatukogu pakub kasutajatele rühmatööruumi	16
Raamatukogu pakub kasutajatele konverentsitehnikat	9
Raamatukogu pakub kasutajatele vähemalt ühte kaamera ja mikrofoniga arvutit (nt koosolekuteks)	21
Raamatukogus saab kasutada helistuudiot (nt muusika, taskuhäälingute loomiseks)	0
Raamatukogus saab kasutada videostuudiot (nt videote, vlogide loomiseks)	0
Raamatukogus on kasutusel RFID lahendus	0
Raamatukogus on vähemalt üks AIP arvuti	44
Raamatukogus saab kasutada WiFi ühendust	39
Raamatukogus saab kasutada printerit ja/või skännerit ja/või koopiamasinat	45
Raamatukogus saab värviliselt printida	25
Muud teenused: lamineerimine, kiletamine, õmblusmasina kasut. muuseumipiletite laenutus, kerksuskeskus	12

3.3.2 Tähtsamad arendustegevused infotehnoloogia vallas

Põhiliselt vahetati välja vanu arvuteid nii töötajate kui AIPide omi. Elva valla Aakre, Puhja, Rannu, Rõngu ja Konguta raamatukogud said Kultuuriministeeriumi Raamatukogude arendamise programmi toel Cleveroni raamatute laenutus- ja tagastuskapid. Kõik Luunja valla raamatukogud said uued laenutusarvutid, Lohkva sai uue ja stabiilsema Wi-Fi lahenduse.

3.3.3 Iseteeninduslike teenuste kasutus

2024. aasta jooksul on Elva raamatukogus E- kataloogi kasutamine kasvanud. Teavikute otsinguid on tehtud 17 805 (+2371) ja laenutähtaja pikendusi 2796 (+561) korral.

Raamatukapi kasutamine on aktiivne. Keskmiselt kasutatakse laenutuskappi 110 korda kuus.

Kõrveküla raamatukogus e-kataloogi külastusi 306 korda, logimisi 3049, otsinguid tehtud 2207 ja pikendatud 522. Veebis registreerunud lugejaks 22. Laenutuskappi oli tellimusi 126.

Tõrvandi raamatukogul on laenutuskapp, mida kasutatakse igapäevaselt. 2024. aastal palusid lugejad laenutuse teha 670 korral laenutuskapi vahendusel. Lugejaportaali URRAM kaudu tehti aasta jooksul iseseisvalt 1036 pikendust, külastusi oli 615 ja tehti 10380 otsingut. Veebis on ennast registreerinud lugejaks 17 isikut.

Roiu Raamatukogul on olemas laenutuskapp, mida kasutati 273 korda. Kasutamise populaarsus on tõusvas joones. E-kataloogis oli otsinguid tehtud 1177 korda ja laenutähtaega pikendati 43 korda.

Rõngus lisandus 2024. aastal laenutamiseks raamatukapi kasutamise võimalus. Jälgitakse selle kasutust. Siiani eelistab ülekaalukas osa lugejatest külastada laenutamiseks raamatukogu.

Rannu raamatukogu arvamus: Laenutuskappi oli kindlasti vaja, aga see praegune variant on ilmselgelt meie raamatukogu jaoks liiga suur ja sellest tulenevalt ka kallis üleval pidada. Maapiirkonnas eelistavad inimesed ikka raamatukokku tulla ja siis raamatuid valida.

Iseteeninduskeskkonda lugeja.ee kasutavad Nõo vallas enam keskkogu lugejad. Laenutähtaegade pikendamisi tehti Nõo lugejate poolt aruandeaastal 223, harukogudes seevastu mitte ainsatki. Küll aga kasutatakse kõikide raamatukogude lugejate poolt otsingute võimalust – kokku 2337. Keskkogus reserveeritakse ise ka teavikuid ja tellitakse neid nii letile kui ka laenutuskappi. Laenutuskappi kasutavad rohkem nooremapoolsemad lugejad, eakad vajavad rohkem julgustamist. Kahjuks esineb laenutuskapil üsna palju tehnilisi probleeme.

Lohkva raamatukogus kasutatakse päris palju lugeja.ee rakenduse võimalusi otsida teavikuid. Pikendusi on tehtud 50 korda ja teavikute otsinguid 1041 korda. Registreeritud läbi lugeja.ee on 3 lugejat.

Peipsiääre valla keskraamatukogu arvamusel kasutatakse raamatukappi ja tagastuskaste järjest rohkem, iseteeninduses pikendamisi tehakse harva, veebis registreerus lugejaks 2, pikendati 21 korda ja otsinguid tehti 472 korda.

4 Kogude kujundamine

Tartumaa keskraamatukogus komplekteeriti raamatuid 46 raamatukogule või harukogule.

Edastati või koostati pakkumised, telliti soovitud raamatud soodsaima hinnaga, kataloogiti ja võeti arvele ning töödeldi. Iga kolme nädala järel pakiti riulitesse kogunenud raamatud, pakkide viimise raamatukogudesse korraldasid vastavalt lepingutele omavalitsused.

Keskmiselt 1 kord kuus tutvustati uusi raamatuid Skype'i kaudu. Esitati arveid ja aruandeid.

Elva Linnaraamatukogus telliti ja töödeldi raamatud enamasti ise, võeti arvele, maksti riigiraha arved. Kõrveküla kaudu telliti ja töödeldi mõned raamatud.

Kokku oli kasutada komplekteerimiseks raha 279 731 eurot. Riigi poolt eraldati raha teavikute ostuks 128 747 eurot, omavalitsuste poolt eraldati 150 984 eurot. Lepingutes omavalitsustega oli 147 780 eurot, aga teavikute jaoks saadi teistelt eelarve ridadelt juurde.

Koos kohapeal tellitud perioodikaga oli omavalitsuste toetus raamatukogudele 226 941 eurot.

Riigi teavikute toetus jagati raamatukogudele võrdselt vastavalt piirkonna elanike arvule: 2,01 eurot elaniku kohta. Koos omavalitsuste eraldatud teavikute toetusega oli komplekteerimiskulu 5,7 eurot elaniku kohta, omavalitsustelt 3,6 eurot elaniku kohta.

4.1 Komplekteerimise põhimõtted

Komplekteerimise aluseks on Kõrveküla Raamatukogu komplekteerimispõhimõtted (02.03.2020 käskkiri nr 6), kultuuriministri 12. juuli 2004. a määrusest nr 9 „Rahvaraamatukogu töökorralduse juhend“, kultuuriministri 9. jaanuari 2015. a määrusest nr 1 „Rahvaraamatukogudele riigieelarvest finantseeritavate kulude jaotamise kord“, Tartumaa omavalitsustega sõlmitud koostöölepingutest ning Tartu Vallavolikogu 20. detsembri 2018. a määrusest nr 44 „Kõrveküla Raamatukogu põhimäärus“, Kõrveküla Raamatukogu komplekteerimisosakonna töökorralduse juhend ja Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu soovitusel kogude kujundamiseks rahvaraamatukogudele (23.06.2013) ning Eesti Lastekirjanduse Keskuse soovitusel.

Komplekteerimispõhimõtted on avalikud maakonnaraamatukogu veebilehel:
https://tmk.tartuvald.ee/?page_id=2328

Tartumaa komplekteerimispõhimõtted ei ole muutunud, ei näe põhjust neid muuta :

Et maakonna raamatukogudes oleks võimalikult hea või parim väärtkirjanduse valik: eesti autorite teosed, laste- ja noorsookirjandus, auhinnatud ja nomineeritud tõlkekirjandus ja nii ka venekeelsetes raamatukogudes: Eesti autorite teosed tõlgituna vene keelde, eestivene autorid ja auhinnatud tõlkekirjandus. Osteti hinnavõrdluse põhjal võimalikult soodsatel tingimustel. Komplekteerimisel on prioriteediks eesti autorite ilukirjandus ning väärt tõlkekirjandus, samuti laste- ja noorsookirjandus.

Eraldi on olemas komplekteerimispõhimõtted Peipsiääre vallas (Koosa Raamatukogu) ja Kambja vallas (Tõrvandi Raamatukogu)

Teised raamatukogud tõid välja, et komplekteerimise põhimõtted on kirjas Rahvaraamatukogude töökorralduse juhendis ja lähtutakse neist, omi paralleelselt ei vormistata.

4.2 Kogude kasutatavus ja seosed lugejate sihtrühmadega

Raamatukogude kasutajaid oli 25,6% Tartumaa elanikest ehk 16 295, neist lapsi 34,2%. Laenamissagedus 29,6, lastel 13,6. Tehti 7,6 laenutust elaniku kohta. Ringlus oli Tartumaa raamatukogudes 0,7.

Raamatukokku saabunud uudiskirjandusega saab tutvuda www.lugeja.ee lehel ja seda kasutatakse päris palju, kuid kõik raamatukogud ei lisa sinna uudiskirjanduse loendeid.

Mitmed raamatukogud tutvustavad oma uusi raamatuid sotsiaalmeedias Facebookis, blogides.

4.3 Raamatukogu komplekteerimine (trükis, e-raamat, audioraamat): analüüs ja hinnang

Kogudesse lisandus 21 058 eksemplari, millest 20 079 eksemplari osteti ja 979 annetati. Trükitud raamatuid olid 20 958 eksemplari ehk 99,5% olid paberraamatud.

Raha kulus raamatute ostmisele 81,2% ehk 295 229 eurot.

Soetatud raamatutest 16 703 ehk 79,7% oli ilu- ja lastekirjandus.

Võõrkeeles 655 eks., s.h. 460 vene keeles ehk 3,1% võõrkeeles.

Kogudesse lisandus 0,3 raamatut inimese kohta.

E-raamatuid ei komplekteeritud huvipuudusel, neid on maakonnas endiselt arvel 42.

Audioraamatuid ei komplekteeritud.

Mitmel pool tegutsevad aktiivselt lugemisklubid, raamatuid kogutakse RVL korras aga ka ostetakse mõned lisaeksemplarid, kui võimalik.

30% riigipoolsest teavikute toetusest oleks olnud 38 624 eurot, tegelikult osteti Tartumaale 52% ehk 67 290,69 euro eest auhinnatud väärtraamatuid ehk üle poole riigitoetuse summast.

4.4 Perioodika komplekteerimine: analüüs ja hinnang

2024. a. telliti perioodikat kokku 67 741 euro eest, kogudesse lisandus 871 aastakäiku ajakirju ja 205 aastakäiku ajalehti.

Annetusena vallalehed, mitmed paberikandjal, aga mõned ilmusid ainult veebiväljaandena.

2096,50 euro eest telliti maakonnaraamatukogu kaudu kultuuriperioodikat riigipoolsest teavikutoetusest, kus raamaturahaga pisut lähedam, aga perioodika jaoks eraldab omavalitsus raha väga vähe. Kui perioodika jaoks eraldatud raha on suurem, siis tellitakse ka kultuuriperioodika omavalitsuse rahast.

Eriala- ja kultuuriväljaannetest on meil Tartumaale ostetud uusi Nukitsaid 25 eksemplari ja ERÜ aastaraamatut 15 eksemplari.

Perioodika, sealhulgas ka kultuuriperioodika ning erialaväljaannete tellimine väheneb.

Maaraamatukogudes laenutatakse perioodikat koju palju – ajakirju kindlasti igal pool, ka ajalehti, aga vähem. Perioodika laenutusi oli kõikidest laenutustest 15,9%.

Digiväljaannete juurdepääsud on kultuuriperioodikale, tellijatele: Imeline Ajalugu ja Imeline Teadus. Ajalehe Postimees digi juurepääs on tellitud ja makstud Elvas, Rõngus, Tõrvandis ja Võõpstes.

4.5 Muude väljaannete komplekteerimine: analüüs ja hinnang

Auviseid lisandus vaid 8 eksemplari, elektroonilisi teavikuid ja e-raamatuid ei lisandunud. Auviste soetamiseks kulus 97 eurot.

Mängude osakaal kasvab – 2024. aastal saadi juurde 93 lauamängu, millest 90 osteti 1649 euro eest ja 3 annetati. Mänge on Elva, Kõrveküla, Lohkva, Luunja, Lähte, Pala, Maarja ja Tammistu raamatukogudes. Mõnel pool korraldatakse mängude õhtuid, mis on väga populaarsed. Maakonna raamatukogudes oli 2024. aasta lõpus arvel kokku 554 mängu, tegelikult rohkem, aga kõik ei ole arvele võetud, neid ei laenutata koju.

4.6 Esemete komplekteerimine: analüüs ja hinnang

Nõo kus säilitatakse ning talletatakse juurde koduloolisi materjale ning esemeid. Neid laenutatakse ka välja või tehakse vajadusel koopiaid. Kultuuripärandi säilitamine kohapeal teeb selle kohalikele elanikele hästi kättesaadavaks.

Uue asjana hakati raamatukogudes laenutama kokkuleppel mäluasutustega muuseumite pileteid: Peipsiääre valla raamatukogudes J. Liivi Muuseumi piletid ja Lähte raamatukogus Jääaja Keskuse piletid.

Alatskivi raamatukogus on laenutamiseks plokkflööt.

Kavastu raamatukogus discgolf, on ka õmblustuba, aga sellega tegeleb juhendaja.

Nõo raamatukogus säilitatakse ning talletatakse juurde koduloolisi materjale ning esemeid. Neid laenutatakse ka välja või tehakse vajadusel koopiaid. Kultuuripärandi säilitamine kohapeal teeb selle kohalikele elanikele hästi kättesaadavaks.

Võõpste raamatukogus kogutakse annetuseks esemeid koduloo tuppa, mis on loomisel.

Raamaturaha esemete soetamiseks ei kasutata, seda on niigi vähe.

4.7 Annetuste osakaal kogude juurdekasvust

Annetati 979 eksemplari teavikuid, see on peaaegu 5% juurde tulekust. Tasuta saadi väljaandeid lugejatelt, Hoiuraamatukogust, aga päris palju ka teistest raamatukogudest, kus suurem ruumipuudus.

4.8 Inventuurid ja mahakandmised

Tartu maakonna raamatukogude fondidest kustutati 19 237 raamatut + ajakirju 935 aastakäiku, ehk umbes samas suurusjärgus kanti maha kui juurde tuli – enamasti lagunened ja kulunud ning vananenud väljaandeid.

Inventuuri tehti Kolkja, Varnja, Ulila, Rõngu ja Tabivere raamatukogudes. Ära märgiti, et inventuuri tegemisel oli abi raamatukogu nõukogust, kui see on olemas.

5 Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

5.1 Lugejaküsitlused

Peipsiääre valla keskraamatukogu viis läbi kaks küsitlust valla elanike seas – raamatukogu kasutajate ja mittekasutajate seas. Ühendatud raamatukogude küsitluse eesmärgiks oli välja selgitada lugejate rahulolu raamatukogu teenuste, töötingimuste ja keskkonnaga. Mittelugejate seas tehtud küsitluse eesmärgiks oli välja selgitada miks nad ei kasuta raamatukogu ja millistel tingimustel nad seda kasutama hakkaksid. Küsitluse tulemusi ja lugejate ettepanekuid arvestati/arvestatakse lugejate teenindamisel ja uute teenuste väljaarendamisel ning raamatukogu arengukava tegemisel.

Erinevate Rõngu piirkonna asutuste koostöös viidi läbi uuring, et selgitada, mida kohalik elanik üldse ootab, milliseid teenuseid või koolitusi soovib. Antud uuring oli kasulik eelkõige koolitusvajaduse seisukohalt, et kogukonnakeskuse - raamatukogu seminariruumi kasutada täiendkoolituste läbiviimiseks

5.2 Üleriigilise rahulolu-uuringu tulemused

Tartumaal vastajaid kokku 1456, hinnangute summa 14337, rahuloluindeks 9,845

Elva vallas vastajaid 293, hinnangute summa 2857, rahuloluindeks 9,751

Kambja vallas vastajaid 294, hinnangute summa 2973, rahuloluindeks 9,772

Kastre vallas vastajaid 204, hinnangute summa 2020, rahuloluindeks 9,902

Luunja vallas vastajaid 185, hinnangute summa 1806, rahuloluindeks 9,762

Nõo vallas vastajaid 109, hinnangute summa 1059, rahuloluindeks 9,756

Peipsiääre vallas vastajaid 95, hinnangute summa 936, rahuloluindeks 9,853

Tartu vallas vastajaid 276, hinnangute summa 2686, rahuloluindeks 9,732

Vastajad olid positiivselt meelestatud, kiideti nii raamatute valikut, hubaseid raamatukogude ruume, lapsesõbralikku keskkonda, korraldatavaid kirjandussündmusi, raamatukapi teenuse võimalust. Kõige rohkem kiidusõnu said raamatukoguhoidjad: tunnustati suhtlemisoskust, kirjanduse tundmist ja soovitamist, empaatiavõimet, rõõmsat meelt, abivalmidust, kohalike olude tundmist.

5.3 Raamatukogu kasutamine ja teenused

5.3.1 Avalikule teabele ning riigi- ja kohaliku omavalitsuse elektroonilistele teenustele juurdepääs

Peipsiääre vallas hangiti uusi arvuteid.

Tartumaal on raamatukogudes 65 kasutajate käsutuses olevat arvutit. Väga intensiivset AIPi arvutite kasutamist ei ole, pigem kasutajate arv langeb.

5.3.2 Muudatused ja uuendused teeninduskorralduses ning teenustes, sh e-teenustes

Elva vallas alustati Rõngu, Aakre, Rannu ja Konguta raamatukogudes laenutus- ja tagastuskapi teenusega. Elva Linnaraamatukogus avatud helikindel kabiin kaugtöötegemiseks.

Muuseumipiletite laenutus Peipsiääre valla raamatukogudes ja Lähte Ühisraamatukogus. Tõrvandi Raamatukogule ja selle harukogudele valmis uus ühine koduleht:

<https://raamatukogu.torvandi.ee/>

Vedu ja Võõpste raamatukogude olulisemaks uueks teenuseks oli aasta algul raamatute tagastuskasti teenuse avamine.

5.3.3 Lugejad

Lugejad 2023	Lugejad 2024	Muutus (+-)
16342	16295	- 47

Hõlve 25,6, teenindatavaid raamatukogude piirkondades 63585, suurenes 1159 elaniku võrra.

5.3.4 Külastused

Külastused 2023	Külastused 2024	Muutus (+-)
243487	249589	+6102

Külastusi elaniku kohta 3,9, virtuaalkülastusi 44968. Külastuste arv suurenes, raamatukogu kasutatakse suhtlus ja ajaveetmise kohana ikka enam, laenutuste arv väheneb.

5.3.5 Laenutused

Laenutused 2023	Laenutused 2024	Muutus (+-)
497100	481922	-15178

Laenutusi elaniku kohta 7,6, laenamissagedus 29,6, ringlus 0,74, kohallaenutusi 46275. Ilu- ja lastekirjandust laenutati 289569 eksemplari, 66,5 %, ajakirju ja ajalehti laenutati 69469, 15,9 %.

Tartumaa laenutuste edetabel:

1. Mikser, S. Vareda, 571 laenutust.
2. Vadi, U. Kuu teine pool, 458 laenutust.
3. Jaaks, P. Taeva tütrede, 368 laenutust.
4. Perrin, V. Lilledele värsket vett, 364 laenutust.
5. Hoover, C. Kõik algab meist, 292 laenutust.

5.3.6 MIRKO teenus

Rõngu raamatukogu on MIRKO liige, kuid tellimusi-laenutusi pole olnud. Teised Tartumaa raamatukogud ei osale MIRKO teenuses.

5.3.7 Ülevaade RVL teenusest

Vastavalt standardile „Informatsioon ja dokumentatsioon. Raamatukogu tulemusindikaatorid“ ei loeta RVL teenuse osaks sama juhtkonna alluvuses olevate raamatukogude vahelisi raamatute liigutamisi, sellest ka RVL teenuse vähenemise näitajad võrreldes eelmise aastaga.

RVL välja 5004, eelmise aastaga võrreldes – 2155; RVL sisse 5150, eelmise aastaga võrreldes -2054. Raamatukoguhoidjate töö maht teenuse osutamisel ei vähenenud, aga numbrilised näitajad enam arvesse ei lähe.

5.3.8 Infopäringud

Päringud 2023	Päringud 2024	Muutus (+-)
5269	4381	- 888

Infopäringute peamised teemad: sotsiaalvaldkonna teenuste, teemapõhiste teavikute ja infoallikate leidmise, erinevate avalike teenusepakkujate hindade, samuti loto võidunumbrite kohta jne.

5.3.9 Virtuaalüritused, -koolitused ja -näitused

Koosa raamatukogus:

- Veebiviktoriin „Eesti kirjandus ja tema autor“
- Emakeeleviktoriin veebis
- „Mõista-mõista mis see on“ mõistatusmäng veebis.

Maarja-Magdaleena raamatukogu sotsiaalmeedia lehel oli virtuaalnäitus loovtööde konkursile "Kevadhommik raamatuga" saadetud töödest.

<https://www.facebook.com/media/set/?vanity=maarja.raamatukogu&set=a.862170489287240>

Statistikat peetud ei ole.

5.3.10 Tasulised teenused

- Printimine, paljundamine
- Ruumirent
- Üritused
- Materjalikulu (nt 3D-printimine, laserlõikur jne)
- Muu (nimetada): lamineerimine; kiletamine

Mitmed vallad ei ole kehtestanud raamatukogudes pakutavate teenuste eest tasu.

5.4 Laste- ja noorteteenindus

Lug-d 2023	Lug-d 2024	Muutus (+-)	Külast- d 2023	Külast- d 2024	Muutus (+-)	Laenut 2023	Laenut 2024	Muutus (+/-)
5344	5575	+231	98671	106166	+7495	59999	59256	-743

Laste laenutuste % 13,6, laste % lugejatest on 34,2 % lapsi, laste % külastajatest on 42,5.

Lastest raamatukogu kasutajate arv on tõusnud 231 võrra, samuti on kasvanud külastajate arv, laenutuste arv on vähenenud.

5.4.1 Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine

Häid ja ilusaid lasteraamatuid ilmub tõesti palju, kuid need on sageli väga kallid. Lisandunud uutest nimetustest 24,8% on laste- ja noortekirjandus. Tellimisel arvestatakse laste huvisid ja vajadusi ning Eesti Lastekirjanduse Keskuse soovitusi. Uute raamatute tutvustamisel on valikus eelistatud lastekirjandus, et varakult lastes raamatuhuvi tekitada.

Tartumaal on liidetud kooli ja rahvaraamatukogusid kooliga samas majas 9: Alatskivi, Elva, Kambja, Kolkja, Kuuste, Kõrveküla, Lähte, Tabivere ja Vara. Ühendatud raamatukogudes ostetakse koolikirjandust ikka mitu eksemplari, vahetatakse vanu ja kulunud välja uuemate vastu, kuid tuntakse teravat puudust koolikirjanduse toetusest.

Märgiti ära, et mõni omavalitsus siiski toetas eraldi laste- ja noortekirjanduse ning koolikirjanduse lisaeksemplaride ostmist – nt. vastloodud Tõrvandi kool, toetajaks Kambja vallavalitsus ja juba varasemalt ka Alatskivi kool Peipsiääre vallas.

5.4.2 Laste ja noorte lugemisharjumuste kujundamine, arendamine ja üritused

Peamised teemad olid kirjandusega seotud, raamatute tutvustused, ettelugemised, viktoriinid, muinasjuttude hommikud ja õhtud, lastekirjanikega kohtumised, lugemise bingod, lauamängude päevad.

Olulisemad sündmused :

- Tartumaa XXI lasteraamatupäev „Minu unistuste puhkus“, toimus Kastre valla raamatukogude korraldusel, osavõtjaid oli 12 Tartumaa koolist, kokku kirjutati 31 juttu, 75 luuletust ja joonistati 183 pilti.
- 3.-4. klasside ettelugemise võistluse Tartumaa eelvoor Kõrveküla raamatukogus.
- Kuuste raamatukogus Loeme meie iidsetele pargipuudele – UNESCO rahvusvahelise kirjaoskuse päeva lugemistund.
- Lugemisisu programmiga liitus 16 maakonna raamatukogu.
- Alatskivi raamatukogus olid kõige haaravamad teatrikavadest alanud teatritunnid ja filmikunsti analüüsid. Õpilastel oli võimalus kehastuda erinevateks tegelasteks, õppida häälviktoriinide abil tundma eesti näitlejaid ja filmimuusikat. Käsitlemist leidsid raamatust alguse saanud etenduskunsti variandid
- Elva Linnaraamatukogu alustas aktiivset koostööd Peedu kooli ja lasteaiaga. Lasteaiale seati sisse raamatukohver kuhu pandi raamatuid vastavalt teemadele mida lasteaed soovib laenutada.
- Kastre valla raamatukogude suvelugemise bingo lastele

5.5 Raamatukogu kui kogukonnakeskus

Tartumaal on raamatukogudes loodud kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond.

Raamatukogude roll kogukonnakeskusena suureneb aasta-aastalt, sest sageli on raamatukogu ainuke avalik ruum piirkonnas. Näiteks koostöös vallavalitsustega tegutses Kõrveküla, Tõrvandi ja Kuuste raamatukogudes 2024. aasta juunis Europarlamendi valimisjaoskond, peetakse külakoosolekuid, mõttetalguid, saadakse kokku õpitubades ja lugemisklubides.

Üritused/tegevused 2023	Üritused/tegevused 2024	Muutus (+-)
1645	1778	+133

Üritused/tegevused	Arv
Kirjandusega seotud näitused ja väljapanekud	714
Lugejate kohtumised kirjanike ja kirjandustegelastega	62
Lugejamängud ja -võistlused	73
Kodulooga seotud sündmused ja väljapanekud	72
Kunsti- või käsitöönäitused	108
Kontserdid või muusikasündmused	29
Info- ja digipädevuste alane nõustamine ja juhendamine*	110
Üldharivad loengud ja töötoad	232
Muud (nimetada)	166

Huvitavamad ja omapärasemad raamatukogude poolt korraldatud üritused:

Elva Linnaraamatukogu tähistas uues majas oleku 20ndat aastapäeva Tartu teatri Must Jaam etendusega "Kõik ruum, kõik aeg on täis igatsust". Etenduses kõlasid eesti kultuuritegelaste armastuskirjad, Elva valla raamatukogude ühine Tubli lugeja tunnustusüritus.

Järvselja raamatukogu koostöös Tartu 2024 ja Kastre vallaga kontsert - etendus "Kõokene, mis sa kõnõlõd" ja aastalõpu tähistamine Kuningamäni ja metsaluulega. Kuningamäni all, laternate valgel, loeti koos luuletust „Metsa palve”.

Külitse haruraamatukogus, raamatukogupäevade ajal, kujunes rõõmsaks õnnestumiseks veebivahendusel toimunud teabekorje „Ainult üks küsimus“, mis tähendas, et raamatukoguhoidja esitas igal hommikul Urrami kaudu ühe küsimuse, millele sai vastata järgmise hommikuni.

Tammistu raamatukogu koostöös Kodukant Tartumaa ja Päästeametiga infopäev, mis oli kolme valla ülene. Tammistu Raamatukogu-Külakeskus on ka kerksuskeskus.

Kastre valla raamatukogude ühine Lugemisrännak ja selles osalejate tänuüritus rännumees Onu Raiu (Raivo Malter) reisimuljetega.

Äksi raamatukogu partneriks Soomepoiste Pärimusühing, kellega koos tähistati soomepoiste 80. mälestuspäeva Pilkal.

5.5.1 Kasutajakoolitused

Koolitused 2023	Koolitused 2024	Muutus (+-)
551	523	-28

Korraldatud on vajaduspõhiseid raamatukogu kasutamise koolitusi. Kuidas kasutada fondi, teha otsingut lugejaportaalis. Samuti mõningane infotehnoloogiline abi arvuti kasutamisel vanemate inimeste puhul. Erinevate rakenduste ja ID-kaardi kasutamine, ühistranspordi kaartide uuendamine, perearstiga suhtlemine perearst24 kaudu, auto ümberregistreerimine, kindlustuse tegemine internetis, rahatarkus, väikeettevõtte alustamine Digari ja AI kasutamine.

Kasutajakoolitused õpilastele toimusid peamiselt raamatukogutundide kaudu kooli ja lasteaia lastele. Teemad: raamatukogu süsteem ja kasutamine, kuidas leida URRAMist vajalik info, aimekirjandus (otsingud ja registrite kasutamine), tutvumine uudiskirjandusega, raamatu valmimine (mida teeb kirjanik, mida kunstnik), tutvumistund õpilastele ja lasteaia rühmadele – laenutamise ja raamatukogu kasutamise reeglid, jm.

Individuaalkoolituste peamiseks sihtrühmaks on vanemaealised, kellele õpetati nutitelefone ja arvuti kasutamist. Abi vajati (riigi) e-teenuste kasutamisel, arvete tasumisel, tuludeklaratsiooni esitamisel, e-kirjade saatmisel ja meilikontode loomisel, ID-kaardi kasutamisel, sotsiaalmeedia, samuti raamatukogu kataloogi kasutamisel.

5.5.2 Koostööpartnerid

Hinnang koostööle on hea, koostööpartneriteks on omavalitsuste allasutused: koolid, lasteaiaid; muuseumid, lisaks erinevad MTÜ-d. Järgnevalt mõningaid näiteid erinevatest koostöövormidest.

Palverännutee kogukond lõi koostöösidemed Kambja raamatukoguga, palverännutee läbib ka Kambjat ning annab võimaluse tutvustada huvitundjatele kohalikku pärandit, mis omakorda on stiimuliks selle valdkonnaga veelgi enam tegeleda.

Koosa raamatukogu: Liivi muuseumiga luuleauhinna laureaadi valimisel. Raamatukogu vahendusel toimus valla elanike poolt valitud luuletuse esitamine luuleauhinna nominendiks. Raamatukogu osales ka žürii töös. Traditsiooniks on saamas raamatukogu osalemine Liivi Muuseumi korraldatud kirjandusfestivalil Eesti kirjanik – pakkudes lugemist ja käelist tegevust nii suurtele kui ka väikestele. Peipsiääre vallavalitsusega – kogukonna dialoogiõhtud „Sillad“ toimusid raamatukogudes, KOVide arenguprogrammis „Täiskäik“ osalemine Kogukonnafestivalil ja Tartu 2024 kudumiskampaanias osalemine.

Lohkva raamatukogu: raamatukogu juures alustas tegevust MTÜ Hazelnut. Igal reedel toimub maaliring, kus viiakse läbi erinevaid temaatilisi töötube. Alustas ka Luulekohvik kuhu kogunevad luulesõbrad ja saavad jagada oma loomingut. Mitmed aastad tegutseb laste Dronootika - ja robotikaring koostöös Dronootika Erahuvikooliga. Lisaks alustati koostööd Lohkva Noortekeskusega.

Maarja–Magdaleena raamatukogu tõstab esile koostööd „Laste lugemise väljakutse“ programmi auhindade sponsoritega Timer kalendrid, Rahva Raamat, Koolibri, Varrak, Hea Lugu, Kommipomm, Teater Vanemuine, Brain Games, Kalevipoja Koda, Elistvere Loomapark.

Nõo raamatukogu on hea koostöö EELK Nõo kogudusega, koos korraldatakse kultuurihommikuid ja ka teiste vallas olevate asutustega.

Erinevate Rõngu piirkonna asutuste koostöös viidi läbi uuring, et selgitada, mida kohalik elanik üldse ootab, milliseid teenuseid või koolitusi soovib. Antud uuring oli kasulik eelkõige koolitusvajaduse seisukohalt, et kogukonnakeskuse - raamatukogu seminariruumi kasutada täiendkoolituste läbiviimiseks.

Tammistu raamatukogu koostöös Kodukant Tartumaa ja Päästeametiga infopäev, mis oli kolme valla ülene. Tammistu Raamatukogu-Külakeskus on ka kerksuskeskus.

Vedu raamatukogu nimetab heade koostööpartneritena õpitubade läbiviijaid Loov Energia Keraamikastuudio, Luuslank OÜ, Vedu aiand.

Võõpste raamatukogu koostöö Võõpste pereklubiga ürituste korraldamisel, Jaago käsitöotaluga õpitubade läbiviimisel, Mäksa Maanaiste Seltsiga, kes korraldab raamatukogu juures lastelaagrit „Elagu suvi ja seiklused” vähekindlustatud perede lastele.

Riiklikul tasandil oli Äksi raamatukogu partneriks Soomepoiste Pärimusühing, kellega koos tähistati soomepoiste 80. mälestuspäeva Pilkal.

Lähte Ühisraamatukogu koostöö RA+MU raames Jääaja Keskusega, mille tulemusena on lugejatel võimalus laenutada Jääaja Keskuse külastamiseks pilet kaheks nädalaks. Selliseid pileteid sai raamatukogu 3 ja neid kasutati suvisel perioodil aktiivselt.

6 Raamatukogu turundus

6.1 Turunduskanalid

- Raamatukogu koduleht
- KOV-i koduleht
- Sotsiaalmeedia: Facebook, Instagram, TikTok, Youtube
- Raadio
- Televisioon
- Ajalehed, ajakirjad
- Välireklaam (nt plakatid, ekraanid)
- Muud (nimetada)

Raamatukogud ei ole oma teenuste või tegevuste turundamiseks kasutatud tasulist reklaami.

6.2 Väljaannete publitseerimine

Lähte Ühisraamatukogu koostas metoodilise infolehe *Kuidas laps lugema saada?*

Artiklid valla lehtedes:

*Nemvalts, H., Puusta, K. Raamatukogurahvas käis Lätis kogemusi korjamas. *Kambja Valla Sõnumid* (nr 6(298), juuni 2024) lk 8.

* Puusta, K., Nemvalts, H. Sügis Kambja valla raamatukogudes. *Kambja Valla Sõnumid* (nr 12(304), detsember 2024) lk 9.

* Puusta, K., Ernits, K. Raamatukogudest Kambja vallas. *Kambja Valla Sõnumid* (nr8(300), august 2024) lk 8.

*Ärtis, T. Külitse raamatukogu kutsus oma lugejad ja sõbrad Rahvusrhiivi avastama. *Kambja Valla Sõnumid* (nr 12(304), detsember 2024) lk19.

* Ellermaa, H. Tartu valla õpilased olid edukad XXI Tartumaa lasteraamatupäeva konkurssidel. *Tartu Valla Kuukiri*, nr 304, mai 2024.

* Priks, A. Muuseumiööl oli Äksis vabadust! *Tartu Valla Kuukiri*, nr. 305, juuni 2024.

* Priks, A. Äksi raamatuklubi avastas Šotimaad. *Tartu Valla Kuukiri*, nr. 305, juuni 2024.

* Sumberg, M. Vedu naiste käsitöönäitus. *Tartu Valla Kuukiri*, nr 304, mai 2024.

* Kirm, T ja Arike, T. Kui Sarakuste koolipreilil juhtus valimisjaoskonnas pahandus. *Meie Kastre*, jaanuari 2024.

* Arike, T. Võõpste perekлубi „Noorus” lõpetas oma tegusa aasta jõulupeoga. *Meie Kastre*, jaanuar 2024.

* Arike, T. Võõpste raamatukogu soovitab lugemiseks tõsielusündmustel põhinevat romaani. *Meie Kastre, veebruar 2024.*

* Arike, T. Võõpste raamatukogu soovitab lugemiseks Urmas Vadi uut romaani. *Meie Kastre, märts 2024.*

* Arike, T. Möödus 125.aastat Kastre-Võõpste haridus- ja kultuurielu eestvedaja Alma Viira sünnist. *Meie Kastre, märts 2024.*

* Arike, T. Võõpstes peeti külapäeva. *Meie Kastre juuli 2024.*

Noorus Kalevipoja jälgedes. *Meie Kastre, november 2024.*

* Arike, T. „Eesti mänguasjatööstuse algus: Oskar Luige panus. *Meie Kastre, detsember 2024.*

*Leini, S. Laenuta raamatukogust muuseumipilet. *Peipsiääre Teataja nr.4 aprill 2024.*

*Leini, S. Eesti Raamatu Aasta 2025. *Peipsiääre Teataja nr.11, detsember 2024.*

7 Eesmärgid tulevaks aastaks

Uued suunad arengus lähtuvalt raamatukogude ja KOV-ide arengukavadest.

Kavandatavad muudatused ja peamised eesmärgid:

- Kastre valla keskraamatukogu asutamine
- Elva ja Nõo valla raamatukogude arengukava koostamine
- Rannu raamatukogu renoveerimine ja kolimine rahvamaja I korrusele, kasutajate ligipääsetavuse parendamine.
- Puhja raamatukogu kolimine Puhja kooli endise garaaži, nüüdseks kohandatud raamatukogule, ruumidesse.
- Tartumaa raamatukogutöötajate kogemusreis Turu ja Mariehamni raamatukogudesse.
- Tartumaa XXII lasteraamatupäeva korraldamine Nõo vallas.
- Eesti Raamatu Aasta väärikas tähistamine: Kallaste, Koosa, Luke, Melliste, Nõo, Rannu, Rõngu, Välgi, Võnnu, Ülenurme ja Tabivere raamatukogude 80. - 135. aastapäevad; Piltvaiba tikkimine Kambja, Kõrveküla ja Elva raamatukogudes; Ernst Enno 150. sünniaastapäeva üritus Rõngu ja Rannu raamatukogudes; Kirjandusloolise filmi „Tartu valla raamatulood“ tegemine.

Aruande koostajad: Hele Ellermaa,

Merle Aas (Kogude kujundamine)

11.03.2025